

การพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7
ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3*

DEVELOPMENT TEACHING IN THE DIGITAL AGE TO KALYANAMIT
TADHAMMA VII OF TEACHERS IN EDUCATIONAL OPPORTUNITY
EXPANSION SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF PHITSANULOK
PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA 3

จิตรกร บุญอาจ¹, พระมหาสุภาวิชญ ปภัสสร² และ ประสงค์ หัสรินทร์³

Jittakorn Boonach¹, Phramaha Supavit Paphatsaro² and Prasong Hassarin³

¹⁻³มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

¹⁻³Mahachulalongkomrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding author E-mail: titavero029@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 175 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน

* Received 21 August 2023; Revised 30 August 2023; Accepted 31 August 2023

มาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ ผลการวิจัยพบว่า 1. การพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. การพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านครู ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านคณาจารย์ ถ้า กตดา 3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ที่มีตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครู โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และ 4. แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครู พบว่า ครูต้องเป็นผู้ให้ความสนใจสนทนากับผู้เรียน พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลาย

คำสำคัญ: การพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัล, หลักกัลยาณมิตรธรรม 7

Abstract

This research objectives: 1) to study the development of teaching and learning in the digital age according to the 7 Kalayanamitdhamma principles of teachers in educational opportunities expanding schools; under the office of Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 3 2) to compare the opinions about the development of teaching and learning in the digital age according to the Kalyanamittham 7 principles of teachers in educational opportunity expansion schools. Under the Office of Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 3 classified by position, educational background and work experience. Under the Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 3, the sample group used in the research were 175 people. Statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation. and t-test the research findings were as follows: 1. The development of teaching and learning in the digital age of teachers. The overall level was at a high level. 2. The development of teaching and learning in the digital age

according to the 7 Kalyanamitta Dhamma principles of teachers was at a high level overall. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average was the teacher aspect, while the aspect with the lowest average was the kambhirancha kathang katta aspect. educational under the Office of Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 3 with different positions, educational background and work experience. 4. Guidelines for the development of teaching and learning in the digital age according to the 7 Kalyanamitthamma principles of teachers, it was found that teachers must be the givers. intimacy with students Develop teaching and learning management to keep pace with various changes.

Keywords: The Development Teaching in The Digital Age, The Kalyanamit Tadhamma Vii

บทนำ

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี ซึ่งเข้ามามีบทบาทและอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตของมนุษย์มากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านการติดต่อสื่อสารคมนาคม การลงทุนทางธุรกิจ การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big data) การเชื่อมโยงของอุปกรณ์ต่างๆ หรือที่มักเรียกกันว่าอินเทอร์เน็ต สังคมโลกใช้การสื่อสารด้วยเทคโนโลยี และสังคมไทยก็รับเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาประเทศ พัฒนาประชากรสังคม เศรษฐกิจ การสื่อสารทั่วโลก ตลอดจนถึงการเปิดโอกาสทางการศึกษาให้กับครูนักเรียน นักศึกษา ได้เปิดกว้างในการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้วยเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ภายใต้การเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วของสังคมยุคดิจิทัล ครูและนักเรียนจึงต้องเตรียมความพร้อมในทุกๆ ด้าน เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมสิ่งต่างๆ ของโลกปัจจุบัน ในการศึกษา วิธีการสอนให้เชื่อมโยงกับการใช้เทคโนโลยีและสื่อนวัตกรรมใหม่ ในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองจากแหล่งสารสนเทศทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน โรงเรียนจึงได้จัดการเรียนการสอนโดยเทคโนโลยีเข้ามาร่วมเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนของครูและนักเรียนเพื่อติดตามความก้าวหน้าของวิทยาการและความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ และ

สถานการณ์ต่างๆ พระพุทธเจ้าในฐานะเป็นผู้ก่อตั้งพระพุทธศาสนา ได้ทรงบำเพ็ญบารมีมาเป็นเวลาอันยาวนานเพื่อจุดมุ่งหมายสูงสุด คือ การขรรื้อสรรพสัตว์ออกจากสังสารวัฏ พระองค์เริ่มประกาศพระศาสนาโดยการแสดงธรรมแก่ผู้มีอุปนิสัยในการบรรลุธรรมคณิพพานด้วยพระมหากรุณาธิคุณพระพุทธเจ้า ไม่เป็นเพียงแค่ศาสดาของมวลมนุษยชนเท่านั้น แต่ยังทรงเป็นศาสดาของเทวดาทั้งหลายอีกด้วย เพราะฉะนั้น จึงทรงได้รับการถวายพระนามว่าเป็นศาสดาของเทวดาและของมนุษย์ทั้งหลาย กล่าวคือ ทรงเป็นบรมครูสูงสุด ไม่มีผู้เสมอเหมือน ในฐานะที่พระองค์ทรงเป็นผู้นำทางวิญญาณ (Spiritual guide) ของโลกอย่างแท้จริง โดยการนำพระสังฆธรรมที่ทรงค้นพบ ประกาศให้ชาวโลกได้รับรู้และปฏิบัติตามเพื่อประโยชน์เกื้อกูลและความสุข คือ บพบาทและหน้าที่ที่ทรงบำเพ็ญ 3 ประการ เรียกว่าพุทธจริยา 3 ประการ คือ 1. โลภัตถะจริยา ได้แก่ การบำเพ็ญประโยชน์แก่โลก 2. ญัตตัตถะจริยา ได้แก่ การบำเพ็ญประโยชน์แก่พระญาติ 3. พุทธัตถะจริยา ได้แก่ การบำเพ็ญประโยชน์โดยฐานะเป็นพระพุทธเจ้า นอกจากจะทรงบำเพ็ญพุทธจริยา 3 ประการแล้ว พระองค์ยังทรงมีพุทธกิจที่จะต้องปฏิบัติประจำในแต่ละวัน ซึ่งเกี่ยวกับการสั่งสอนธรรมแก่พุทธบริษัทมี 5 ประการ ดังนี้ คือ 1) ปุพฺพณฺเห ปิณฺทปาทนฺจ เวลาเช้าเสด็จบิณฑบาต 2) สายณฺเห ธมฺมเทศนํ เวลาเย็นทรงแสดงธรรม 3) ปโทเส ภิกฺขุโอยาทํ เวลาค่ำประทานโอวาทแก่เหล่าภิกษุ 4) อพฺพลฺลตเต เทวปญฺหนํเทยฺยคินฺทฺรตตบปญฺหาเทวตา 5) ปจฺจุสฺสเวว คเต กาลเ ภพฺพาภพฺเพ วิโลกนํ จวนสว่าง ทรงตรวจพิจารณาสัตว์ที่สามารถและที่ยังไม่สามารถบรรลุธรรมอันควรจะเสด็จไปโปรดหรือไม่ ปฏิบัติของพระพุทธองค์ดังกล่าวมานี้ ถือได้ว่าเป็นบพบาทและหน้าที่ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นพระบรมครูของพระองค์อย่างแท้จริง เพราะฉะนั้นพระพุทธเจ้า พระองค์ได้ชื่อว่าเป็นพระบรมครูของบุคคลที่เป็นครูทั้งหลายในโลก ในฐานะที่เป็นกัลยาณมิตร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสว่า “ความมีกัลยาณมิตร ย่อมเป็นไปเพื่อประโยชน์ยิ่งใหญ่เพื่อความดำรงมั่น ไม่เสื่อมสูญ ไม่อันตรธานแห่งสัทธรรม” แสดงให้เห็นว่า ความมีกัลยาณมิตร ซึ่งเป็นพื้นฐานก่อให้เกิดความงอกงาม เป็นไปเพื่อความเจริญทั้งทางโลก และทางธรรมต่อการดำเนินชีวิต พระพุทธศาสนาจะแนะนำให้สร้างคุณธรรมที่เป็นกัลยาณมิตรเกิดขึ้นในตน และคบหาแต่กัลยาณมิตรที่ดี เพราะจะยังประโยชน์ในการดำเนินชีวิตในปัจจุบันมีการพัฒนาไปในทางที่ดี มีความสงบสุขทั้งตนเองและสังคม เพราะความมีกัลยาณมิตร ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะทำให้ชีวิตมีความก้าวหน้าไปในทางที่ดี ทั้งในด้านความประพฤติภายในและภายนอก จึงเห็นได้ว่า ครุณอกจากจะมีความสามารถถ่ายทอดวิชาความรู้ได้ดีแล้ว ขณะเดียวกัน ครูทั้งหลายต้อง

สร้างคุณสมบัติการเป็นมิตรที่ดีให้มีในตนเอง ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ซึ่งเป็นองค์คุณของ กัลยาณมิตรหรือคุณสมบัติของมิตรที่ดีหรือมิตรแท้ คือท่านที่คบหรือเข้าหาแล้ว จะเป็นเหตุให้เกิดความดีงามและความเจริญ ประกอบด้วยคุณสมบัติ 7 ประการ คือ 1) ปิโย 2) ครุ 3) ภาวนีโย 4) วตฺตา จ 5) วจนฺกุโฆโม 6) คมภีรณฺจ กถํ กตฺตา 7) โน จฏฺฐาเน นีโยชเย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 เป็นหน่วยงาน ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่ตาม ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 มีหน้าที่ดูแลการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอวัดโบสถ์ อำเภอพรหมพิราม อำเภอนครไทย และอำเภอชาติตระการ มีโรงเรียนทั้งสิ้น 163 โรงเรียน เมื่อต้นปี พ.ศ. 2563 ได้เกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โควิด 2019 ขึ้น ในต่างประเทศ รวมถึงประเทศไทย การเรียนออนไลน์ยุคดิจิทัลจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับครูนักเรียนในการทำการเรียนการสอน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา เรื่อง การพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 เพื่อศึกษาการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 และหาแนวทางแก้ไขในการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 19 โรงเรียน จำนวน 311 คน เป็นผู้บริหาร จำนวน 19 คน ครูผู้สอน จำนวน 292 คน

กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 19 คน โดยกำหนดให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาทุกคนเป็นกลุ่มตัวอย่าง และครูผู้สอน จำนวน 156 คน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 รวมทั้งสิ้น 175 คนโดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียนตามขนาดของโรงเรียนและสัดส่วนของประชากร

กลุ่มเป้าหมายเชิงคุณภาพ ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 2 คน ครู จำนวน 2 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 รวมทั้งสิ้น 5 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม จำนวน 3 ตอน และแบบสัมภาษณ์ใช้สำหรับสัมภาษณ์

การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาหลักการและทฤษฎี ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อหาความสอดคล้อง (IOC) และปรับปรุงแก้ไข นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลอง จำนวน 30 คนกับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มประชากร เพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของ

เครื่องมือ และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากร

การสร้างแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์หลักการ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 และศึกษาวิเคราะห์รูปแบบและโครงสร้างแบบสัมภาษณ์ จากแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด ร่างข้อคำถามที่จะสัมภาษณ์ ตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ด้านความเที่ยงตรงด้วยตนเองและผู้เชี่ยวชาญ และนำผลที่ได้ มาปรับปรุงแก้ไข ทดลองใช้เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง หรือกลุ่มที่จะนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้จริงและนำผลที่ได้มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น และปรับปรุงแก้ไข พิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับจริง แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการดังนี้

ผู้ทำวิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

3.2 ส่งหนังสือพร้อมแบบสอบถามเพื่อขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

3.3 ส่งแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จำนวน 175 ฉบับ พร้อมทั้งหนังสือขอความอนุเคราะห์/กลุ่มตัวอย่างพร้อมแบบสอบถาม

3.4 เก็บรวบรวมข้อมูลคืนมาให้ได้ครบทั้ง 175 ฉบับ

3.5 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 2 คน ครู จำนวน 2 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 รวมทั้งสิ้น 5 คน ด้วยตัวเอง

3.6 ผู้วิจัยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ตามโปรแกรมสำเร็จรูป และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบทต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยการหาค่าความถี่และร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ระดับการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนตามมาตรฐานทั้งโดยภาพรวมหลายด้านและหลายข้อและนำมาเปรียบเทียบเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert, 1970)

4.3 วิเคราะห์ระดับการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกลายนิมิตธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนตามมาตรฐานทั้งโดยภาพรวมหลายด้านและหลายข้อและนำมาเปรียบเทียบเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert, 1970)

4.4 การเปรียบเทียบการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกลายนิมิตธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน (Independent Samples)

4.5 วิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ (In -Depth interview) และจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open – ended Questionnaire) วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ค่าความเที่ยงตรง (IOC: Index of Consistency) หาค่าความเชื่อมั่น (Alpha - Coefficient)

5.2 สถิติพื้นฐาน หาค่าความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สถิติทดสอบ t-test แบบ Independent Samples

ผลการวิจัย

1. การพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเรียนการสอน ยุคดิจิทัลของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำแนกเป็นรายด้านและภาพรวม

การพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัล	n=จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 175 คน			
	ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการจัดการเรียนรู้	4.22	0.62	มาก	1
2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน	4.02	0.63	มาก	4
3. ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์	4.02	0.78	มาก	5
4. ด้านผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้	4.09	0.63	มาก	3
5. ด้านการวัดและประเมินผล	4.20	0.60	มาก	2
รวม	4.12	0.55	มาก	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.12$, S.D.=0.55) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.22$, S.D.=0.62) รองลงมา คือ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.60) ด้านผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.09$, S.D.=0.63) และด้านกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ($\bar{X}=4.02$, S.D.=0.63) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ ($\bar{X}=4.02$, S.D.=0.78)

2. การพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกลายณมิตรธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเรียนการสอน ยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำแนกเป็นรายด้านและภาพรวม

การพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลัก กัลยาณมิตรธรรม 7	n=จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 175 คน			
	ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านปิโย	4.51	0.53	มากที่สุด	3
2. ด้านครุ	4.57	0.47	มากที่สุด	1
3. ด้านภาวนีโย	4.41	0.50	มาก	6
4. ด้านวตตะ จ	4.47	0.48	มาก	5
5. ด้านจณกขโม	4.49	0.52	มาก	4
6. ด้านคัมภีรณจ กถ กตตะ	4.41	0.53	มาก	7
7. ด้านโน จมฺฐาเน นีโยชเย	4.55	0.48	มากที่สุด	2
รวม	4.49	0.42	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.49$, S.D.=0.42) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านครุ ($\bar{X}=4.57$, S.D.=0.47) รองลงมา คือ ด้านโน จมฺฐาเน นีโยชเย ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.48) ด้านปิโย ($\bar{X}=4.51$, S.D.=0.53) ด้านจณกขโม ($\bar{X}=4.49$, S.D.=0.52) ด้านวตตะ จ ($\bar{X}=4.47$, S.D.=0.48) และด้านภาวนีโย ($\bar{X}=4.41$, S.D.=0.50) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านคัมภีรณจ กถ กตตะ ($\bar{X}=4.41$, S.D.=0.53)

3. ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

3.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนยุค

ดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

3.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

3.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านภาวนิโยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

4. ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

4.1 ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูต้องเป็นผู้ให้ความสนทนสนมแก่ผู้เรียน พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลาย นำเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เน้นการสอนให้ผู้เรียนเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม และเป็นครูต้นแบบที่ดีในการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม ถูกต้อง ดูแลและปกครองลูกศิษย์ให้ลูกสีก

อบอุ่น เป็นที่พึ่งและรู้สึกปลอดภัย สร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้เรียน ให้นักเรียนรู้จักคุณค่าของการศึกษา ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

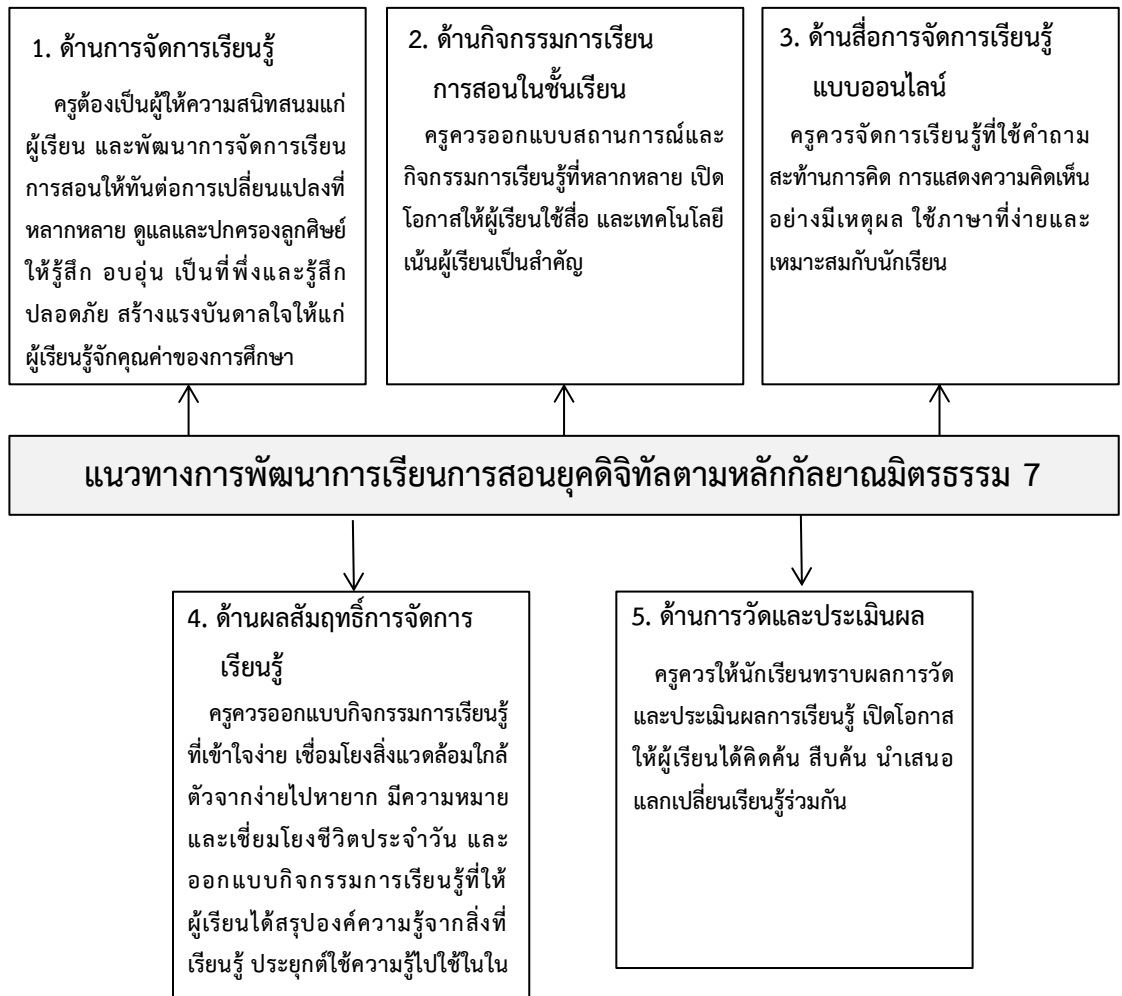
4.2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน พบว่า ครูควรออกแบบสถานการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนรู้เชิงรุก ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีทักษะด้านการสื่อสาร และพัฒนาทักษะชีวิต

4.3 ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ พบว่า ครูควรจัดการเรียนรู้ที่ใช้คำถามกระตุ้นการคิด การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ใช้ภาษาที่ง่ายและเหมาะสมกับนักเรียน สร้างบรรยากาศความเป็นกันเองมิตร และอบอุ่น และใช้คำพูดเพื่อแสดงให้เห็นถึงความจริงใจ

4.4 ด้านผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูควรออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เข้าใจง่าย เชื่อมโยงสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวจากง่ายไปหายาก มีความหมายและเชื่อมโยงชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับชีวิตจริง และอธิบายยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้เกิดความชัดเจน และออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้สรุปองค์ความรู้จากสิ่งที่เรียนรู้ ประยุกต์ใช้ความรู้ไปใช้ในในชีวิตจริง ควรเป็นบุคคลที่ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง จัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

4.5 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ครูควรให้นักเรียนทราบผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดค้น สืบค้น นำเสนอ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ฝึกเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี จัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านบทบาทสมมติ และการเรียนรู้ผ่านระบบกลุ่ม

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

อภิปรายผล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ได้มีการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดการเรียนการสอน ยุคดิจิทัล กระบวนการเรียนการสอนกิจกรรมการสอนแบบออนไลน์ในยุคดิจิทัล มีการฝึกทักษะ การสอนในรูปแบบออนไลน์ในยุคดิจิทัลให้กับครูผู้สอน หลักการจัดการเรียนการสอนในยุค ดิจิทัล และยุทธศาสตร์การสอนในยุคดิจิทัลให้กับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชานนท์ คำปิวทา ได้ทำการศึกษา เรื่อง รูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียน มัธยมศึกษา และรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียน มัธยมศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ของรูปแบบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านครู ทั้งนี้เนื่องจาก ครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ได้ตระหนัก แยกแยะ สิ่งที่ต้องและสิ่งที่ไม่ ต้อง มีความประพฤติดีเหมาะสม ทำให้เกิดความรู้สึกรอบอุ้มปลอดภัยในด้านการจัดการเรียน การสอนในยุคดิจิทัล มีหลัก หนักแน่น ถือหลักการเป็นสำคัญ ตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และเป็น ที่ยอมรับ ไว้วางใจจากผู้ได้บังคับบัญชา และมีความประพฤติดีเหมาะสม น่ายกย่อง เป็น แบบอย่างที่ดีในด้านการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นารี รัตน์ กว้างขวาง ได้ทำการศึกษา เรื่อง การบริหารงานโรงเรียนโดยใช้หลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย ผลการจากการวิจัย การบริหารงานโรงเรียนโดยใช้หลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตยาน นาวา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตาม หลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตร ธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องจาก การพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 เป็นสิ่งที่

สำคัญและจำเป็นในการพัฒนาสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง จึงส่งผลทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครู โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เดือนฉาย เงามาม ได้ทำการศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่งที่แตกต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ได้ให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูทุกท่าน ส่งผลทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครู โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เดือนฉาย เงามาม ได้ทำการศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน

5. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยรวม

ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก การพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 เป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นในการพัฒนาสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง จึงส่งผลทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครู โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เดือนฉาย เงามาม ได้ทำการศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครู ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่า ครูต้องเป็นผู้ให้ความสนทนสนมแก่ผู้เรียน พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลาย ดูแลและปกครองลูกศิษย์ให้ลูกสีก อบอุน เป็นที่พึ่งและรู้สึกปลอดภัย สร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้เรียนรู้จักคุณค่าของการศึกษา ออกแบบสถานการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้สื่อและเทคโนโลยี เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนรู้ที่ใช้คำถามสะท้อนการคิด การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ใช้ภาษาที่ง่ายและเหมาะสมกับนักเรียน ให้นักเรียนทราบผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดค้น สืบค้น นำเสนอ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เข้าใจง่าย เชื่อมโยงสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวจากง่ายไปหายาก มีความหมายและเชื่อมโยงชีวิตประจำวัน ให้ผู้เรียนได้สรุปองค์ความรู้จากสิ่งที่เรียนรู้ และประยุกต์ใช้ความรู้ไปใช้ในในชีวิตจริงซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาคำพันธ์ุ รัตนชโย (แสนโยธิน) ได้ทำการศึกษา เรื่อง หลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ในพระไตรปิฎกสำหรับครู พบว่า ครูเป็นกัลยาณมิตร คือ มิตรแท้ที่ดี ที่คอยช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์อย่างจริงใจโดยไม่หวังสิ่งใดตอบแทน เป็นมิตรที่หวังดี มีสิ่งดีๆ ให้กันด้วยความจริงใจคุณสมบัติของกัลยาณมิตร ซึ่งเรียกว่า กัลยาณมิตรธรรม มี 7 ประการ คือ 1) ปิโย ครูจะต้องมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีและเป็นแม่พิมพ์ต้นแบบแก่ศิษย์ 2) ครุ คือ ความน่าเคารพ ต้องประพฤติสมควรแก่ฐานะ มีแนวทางการปฏิบัติตนและหลักการดำเนินชีวิตในทางที่ถูกต้องชอบธรรม 3) ภาวนีโย ครูคือบัณฑิต เป็นที่ยกย่อง ในฐานะทรงคุณ คือ ความรู้

และภูมิปัญญาแท้จริง ทั้งเป็นผู้ฝึกอบรมและปรับปรุงตนอยู่เสมอ 4) วตฺตา จ คือ ครูต้อง รู้จักชี้แจงให้เข้าใจ รู้ว่าเมื่อไรควรพูดอะไรอย่างไร คอยให้คำแนะนำว่ากล่าวตักเตือน และเป็นທີ່ปรึกษาที่ดีของศิษย์ 5) วจนกฺขโม ครูจะต้องมีความอดทนต่ออุปสรรคในทุกด้าน มีจิตใจที่หนักแน่น สามารถเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ได้ด้วยจิตใจที่มั่นคง 6) คมภีรณฺจ กถํ กตฺตา สามารถอธิบายเรื่องยุ่งยากซับซ้อน ให้เข้าใจ และให้เรียนรู้เรื่องราวที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นไป เป็นคุณสมบัติของกัลยาณมิตรอย่างดีเลิศ คือ ความเป็นผู้กระทำได้จริงในสิ่งที่สอนแก่ผู้อื่น หรือได้บรรลุสำเร็จนั้นๆ ด้วยตนเองแล้วจึงสอนเรื่องนั้นแก่ผู้อื่น และ 7) โน จฏฺฐาเน นิโยชเย คือ ไม่แนะนำหรือชักจูงไปในทางเสื่อมเสีย ครูเป็นผู้นำและแบบอย่างของสังคม เป็นบุคคลที่สังคมยกย่องเลื่อมใส ครูจึงต้องเป็นคนที่มีบริสุทธิ์ด้วยกาย วาจา ใจ เป็นครูอยู่ทุกขณะ ทุกหนทุกแห่ง จงช่วยกันกระทำความดีให้เด็กเห็นเป็นเยี่ยงอย่าง เป็น ตัวอย่างที่ดีแก่ศิษย์อย่างเคร่งครัดเพื่อศิษย์จะได้มีความเชื่อถือศรัทธาและถือปฏิบัติตามด้วยความรัก ครูที่ดีปฏิบัติตามหลักกัลยาณมิตรธรรมย่อมจะมีคุณอนันต์แก่นักเรียน แต่หากว่าครู ชั่วก็ย่อมมีโทษมหันต์ต่อศิษย์เช่นกัน นอกเหนือจากการให้ความรู้ทางวิชาการแล้ว การชี้นำฝึกอบรมให้มีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของครู ให้ศิษย์มีแนวทางการปฏิบัติตนและหลักการดำเนินชีวิตในทางที่ถูกต้องชอบธรรม ทั้งนี้ครูเองก็ต้องปรับปรุงตนเอง ในทุก ๆ ด้าน ความเป็นเลิศทั้งวิชาการและตั้งมั่นคุณธรรมและจริยธรรม ครูนั้นต้องดำรงตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ศิษย์อย่างเคร่งครัด เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ศิษย์และสังคม

สรุป/ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3” สรุปได้ดังนี้

1.1 การพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์

1.2 การพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านครู ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านคณาจารย์ กถ กตดา

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ที่มีตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครู โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

1.4 แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครู พบว่า ครูต้องเป็นผู้ให้ความสนทนสนมแก่ผู้เรียน พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลาย ดูแลและปกครองลูกศิษย์ให้รู้สึกอบอุ่น เป็นที่พึ่งและรู้สึกปลอดภัย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้สื่อและเทคโนโลยี เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนรู้ที่ใช้คำถามสะท้อนการคิด การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ใช้ภาษาที่ง่ายและเหมาะสมกับนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐและเอกชนควรกำหนดนโยบาย ดังนี้

2.1 ควรส่งเสริมให้สถานศึกษาการใช้โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ ระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน

2.2 ควรส่งเสริมให้สถานศึกษาสร้างกลุ่มออนไลน์ในการสอนโดยผ่าน โปรแกรม Zoom, Facebook, Line

2.3 ควรส่งเสริมให้สถานศึกษามีความสะดวกในการเรียนรู้ และการส่งงานของนักเรียนในยุคดิจิทัล

2.4 ควรส่งเสริมให้สถานศึกษาสร้างกิจกรรมในกลุ่มการเรียนการสอนออนไลน์ในยุคดิจิทัล

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

จากการศึกษาวิจัย พบว่า การพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ดังนั้นควรดำเนินการดังนี้

- 3.1 สถานศึกษาควรมีหลักการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล
- 3.2 สถานศึกษาควรมีจุดมุ่งหมายการจัดการเรียนการสอน
- 3.3 สถานศึกษาควรมีการฝึกทักษะการสอนในรูปแบบออนไลน์ในยุคดิจิทัลให้กับครูผู้สอน
- 3.4 สถานศึกษาควรมียุทธศาสตร์การสอนในยุคดิจิทัลให้กับผู้เรียน
- 3.5 สถานศึกษาควรมีกระบวนการเรียนการสอนกิจกรรมการสอนแบบออนไลน์ในยุคดิจิทัล

4. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 4.1 ควรศึกษาปัญหาที่ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
- 4.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
- 4.3 ควรศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนการสอนยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

เอกสารอ้างอิง

- ชานนท์ คำปิวทา. (2555). รูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียน มัธยมศึกษา. ใน วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เดือนฉาย เงามาม. (2565). ภาวะผู้นำตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์. วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์, 6 (1), 39-40.

- นาริรัตน์ กว้างขวาง. (2561). การบริหารงานโรงเรียนโดยใช้หลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- พระมหาคำพันธ์ รัตนชัย (แสนโยธิน). (2562). หลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ในพระไตรปิฎก สำหรับครู. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์ ปีที่ 6 ฉบับที่ 9 (พฤศจิกายน 2562), 4201.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2548). ธรรมานุชิต (พิมพ์ครั้งที่ 36). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์บริษัทสหธรรมิก จำกัด.
- พระสมพล กิตติเมธี (เชื้อกล้า). (2563). การจัดการเรียนรู้ออนไลน์ในยุคดิจิทัล รายวิชาหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนคอนสารวิทยาคม จังหวัดชัยภูมิ. ใน วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก. (2546). พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาคำพันธ์ รัตนชัย (แสนโยธิน). (2562). หลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ในพระไตรปิฎก สำหรับครู. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 6(9), 4199-4200.
- Chaleysub, S. (2009). Phol: Thamhai hongsamut pen mak kwa “Hongsamut” In Hongsamut kansuksa wichachip bannaraksasat lae sarasonthet sat nai yuk kan plianpleang. Bangkok: Thai Library Association. 2009, pp.70-88.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.
- Oungvarakorn, S. (2015). Khru: Apiwat kan rianru sukhunnaphap kansuksa nai satawat thi yisipet. The Southern College Network Journal of Nursing and Public Health, 2(1), 2015, pp. 65-78.
- Thailand Knowledge Park. (2014). Khid ruang sangkhom than khwamru kanchatkan khwamru kan rianru nai yuk dichithan. In Winithakun, W. (Ed.). Ruam mit khit ruang kan rianru, 2014, 3-5.